

Attīstības pediatrijas multiprofesionālās komandas

Rimma Beļikova

BKUS Metodiskās vadības centra un pediatrijas vadītāja

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

e-BAASIK ieviešana balstās uz diviem savstarpēji papildinošiem pamatiem — zinātnisku instrumentu un normatīvo ietvaru

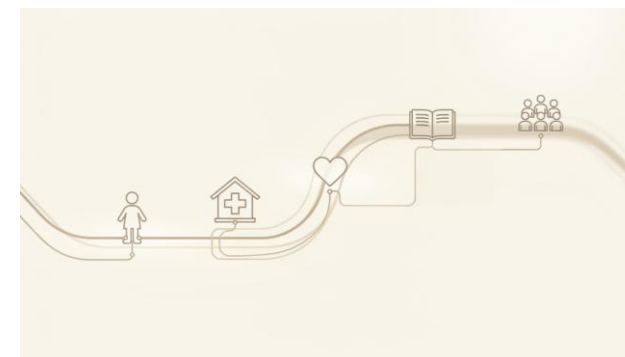
Taču starp teoriju un praksi vēl ir nepieciešams izšķirošs solis

1. Zinātnisks instruments

Validēts, standartizēts un atzīts par piemērotu ieviešanai vispārējā bērnu populācijā kā daļa no profilaktiskās apskates pie ģimenes ārsta

2. Normatīvais ietvars

Nākotnes redzējums nostiprināts saistīto jomu pamatnostādnēs un attīstības plānos - politiskā griba ieviešanai ir skaidra

Kas šobrīd notiek BKUS MVC?

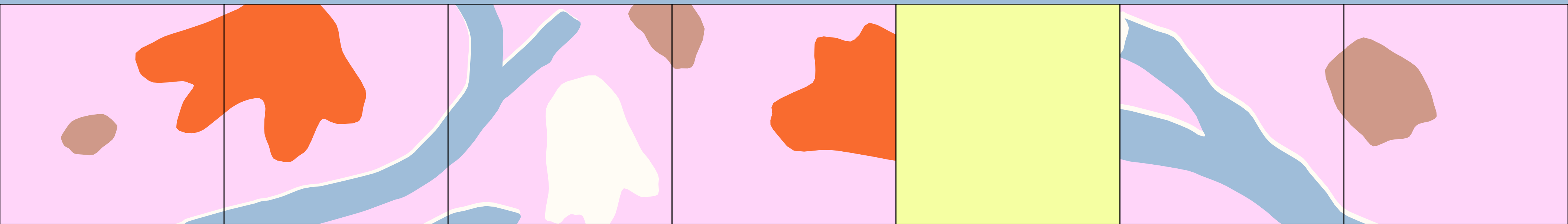
A — Adaptācija reālai ģimenes ārsta praksei, lai instruments būtu izmantojams ikdienā, neradot lieku/pārmērīgu ĢĀ noslodzi. Izveidotas pilnīgi jaunas bērnu profilaktiskās apskates, kā ietvaros tiks realizēts arī e-BAASIK

B — Definēti tālākie rīcības algoritmi pēc e-BAASIK, lai ar skrīningu viss nebeidzas, bet sākas mērķtiecīga palīdzība – veselības aprūpes, izglītības sistēmās un mājās. Automatizētās rekomendācijas vieglāku grūtību gadījumos

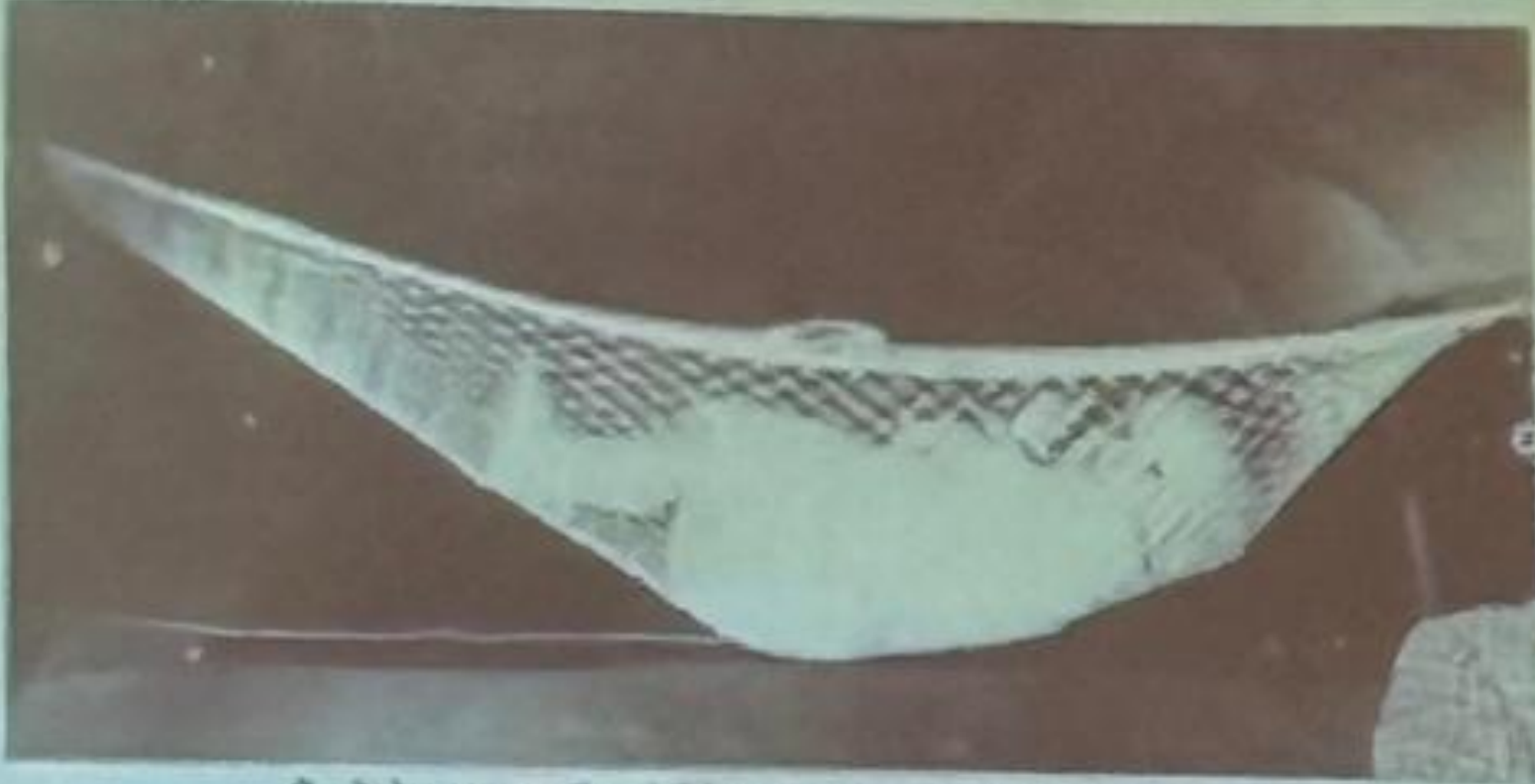
C – Multiprofesionālo komandu metodikas izstrāde tiem bērniem, kam ir multipli riski vairākās jomās – jauns pakalpojums 8 pašvaldībās

Kāpēc BKUS Metodiskās vadības centrs?

e-BAASIK ieviešana praksē jeb no ideālās
pasaules uz reālo dzīvi

Keep Baby SAFE with
a "Lull-A-Baby" Car Hammock

* Baby constantly visible; your view isn't impacted.

**SAFEST, MOST COMFORTABLE CAR BED
EVER MADE**

**FITS ANY HARDTOP CAR
ONE-MINUTE INSTALLATION**

RETAILS FOR ONLY
\$ 6⁹⁵

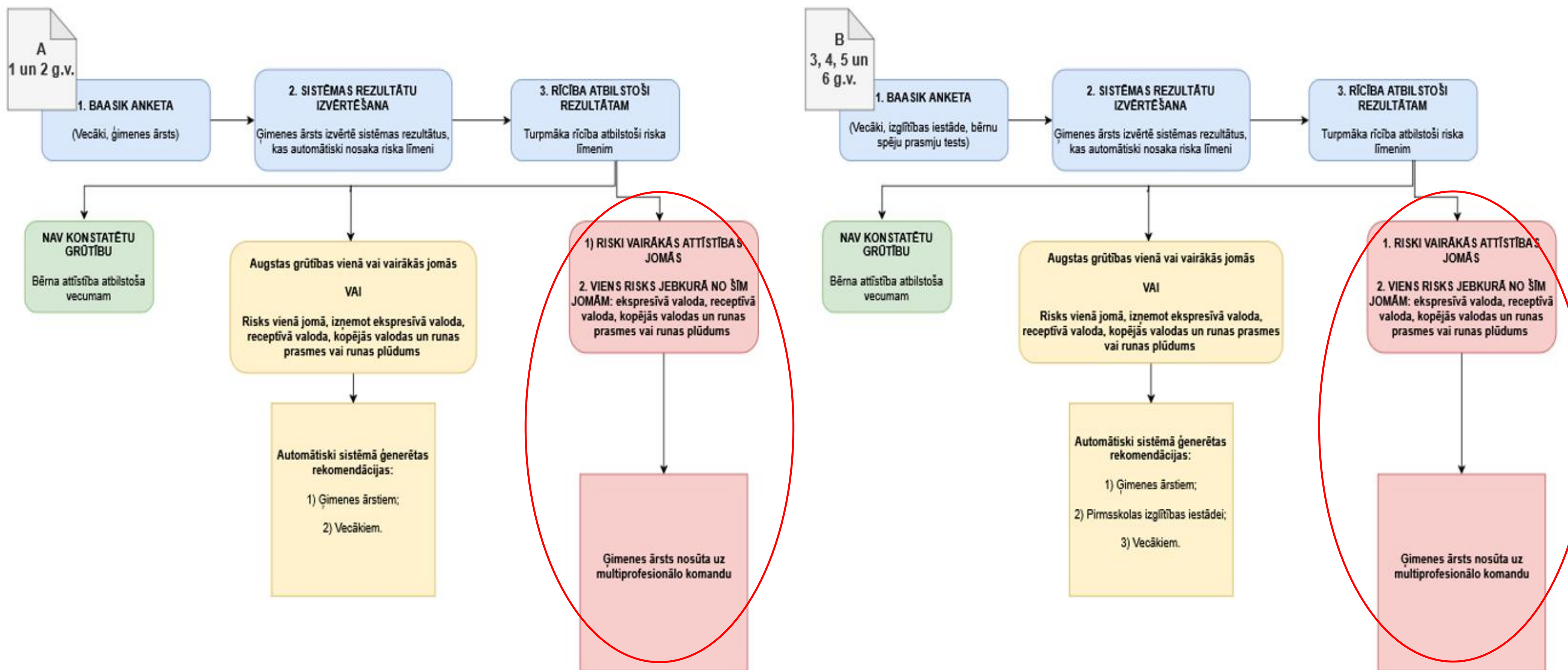
YOU CAN PURCHASE A "LULL-A-BABY" CAR HAM-
MOCK FROM YOUR LOCAL DEALER OR PURCHASE
IT AT 888 Lighthouse Avenue, Monterey, California.

on the Monterey Peninsula

PACIENTA CEĻŠ PĒC BAASIK REZULTĀTA

Mērķis - savlaicīgi pamanīt attīstības riskus un nodrošināt atbilstošu atbalstu bērnam un ģimenei

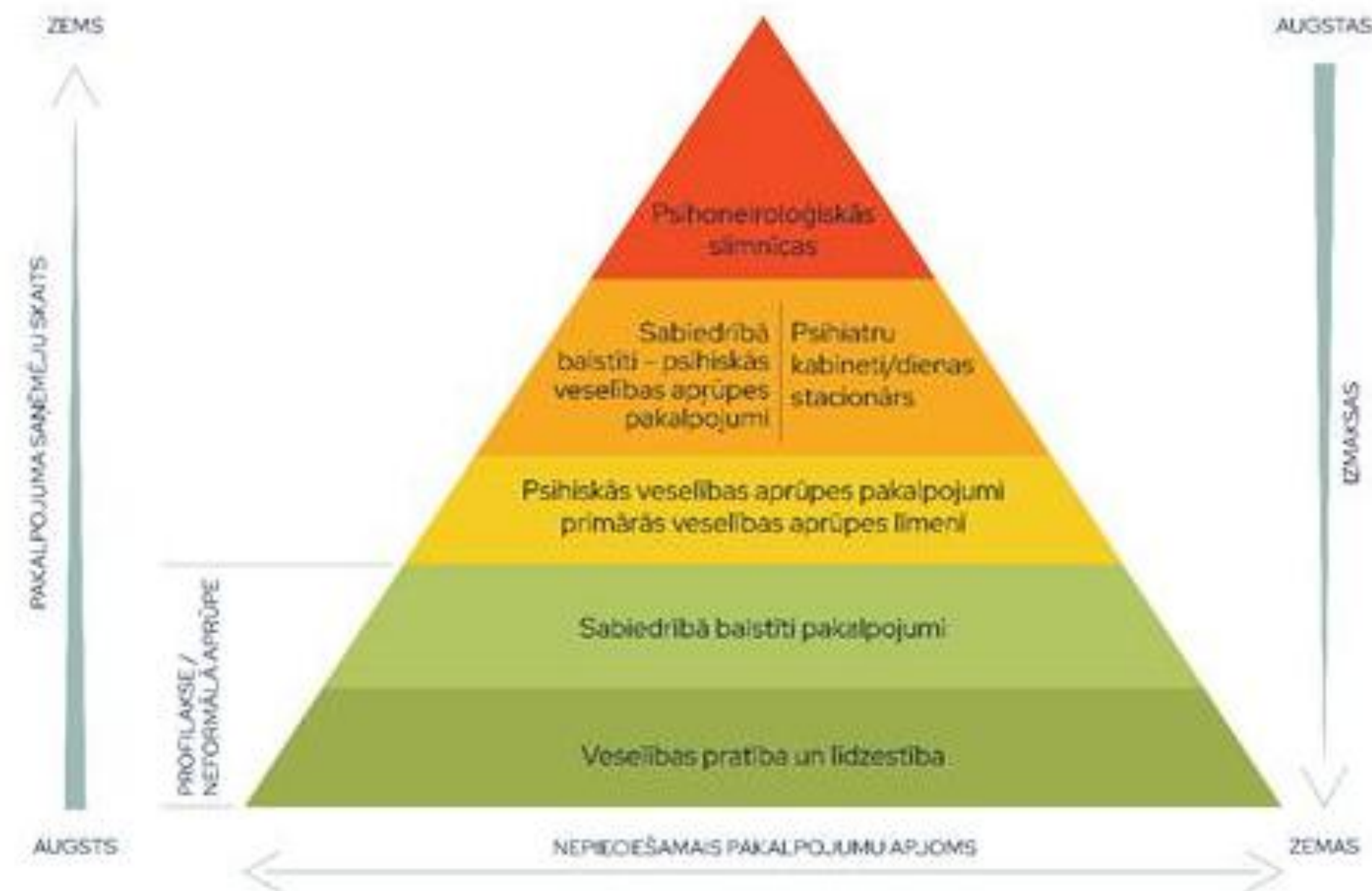
Kāpēc BAASIK un kāpēc jaunās komandas?

Atbalsts bērnam jāsniedz tad, kad ir atklātas grūtības un riski, nevis tikai tad, kad jau ir izveidojušies klīniski identificējami traucējumi un diagnozes.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34542577/>, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4951085/>

Tas nav pakalpojums, kur «ārsts labo bērnu», bet sabiedrībā balstīts komandas pakalpojums, kurā plecu pie pleca ar bērna vecākiem, vidi un bērnu strādā komanda

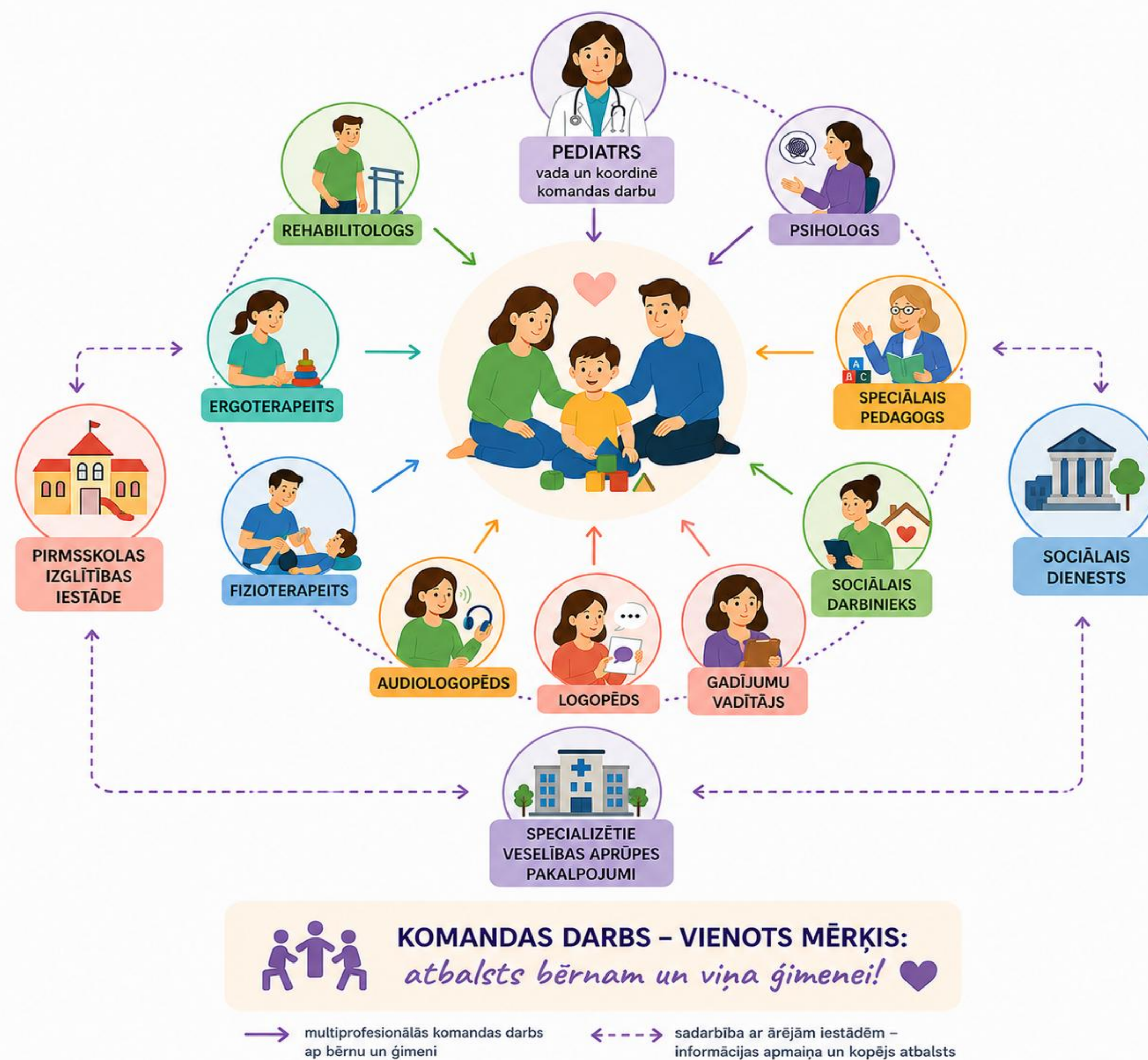
**AP centri – sabiedrībā
balstīts veselības,
sociālais un izglītības
komandas atbalsts**

Kas ir sabiedrībā balstīts pakalpojums?

Komandu «pamataprīkojums», ko pielieto pēc nepieciešamības

- Padziļinātās izvērtēšanas instrumentus;
- Specializētas intervences ģimenēm un bērniem;
- Nosūtīt tālāk uz specializētiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Galvenais izaicinājums ir domāšanas un sadarbības modeļa maiņa — gan veselības aprūpes speciālistiem, gan vecākiem, izglītības iestādēm un pašvaldībām.

Tas nozīmē pāreju:

- no hierarhiskas uz horizontālu multiprofesionālu sadarbību;
- no fokusa uz diagnozi un ārstēšanu uz agrīnu atbalstu bērnam, ģimenei un videi;
- no individuāla speciālista darba uz kopīgu komandas darbu un grupu intervencēm ģimenēm;
- no darba tikai veselības aprūpes sistēmā uz ciešāku sadarbību ar izglītības un sociālo vidi, tostarp speciālistu un vecāku apmācībām.

Tāpēc komandas kodolā nav obligāti jābūt visiem specializētās aprūpes ārstiem, piemēram, psihiatram vai neirologam — viņi tiek piesaistīti tad, kad bērna vajadzības to prasa.

Sirsnīgs paldies multiprofesionālo komandu metodikas izstrādes darba grupai

Dr. Zanda Pučuka

pediatre, BKUS
multiprofesionālās komandas vadītāja

Amanda Zariņa

klīniskā psiholoģe,
vecmāte

Dace Bērtule

fizioterapeite, BKUS
Rehabilitācijas klīnikas vadītāja vietniece

Liene Daškevica

ergoterapeite, BKUS Bērnu un jauniešu
psihiskās veselības centra Neirālās
attīstības traucējumu komandas vadītāja

Dr. Renāte Snipe

pediatre,
bērnu pneimonoloģe

Jana Bernadska

ergoterapeite pediatrijas jomā

Dagnija Kumeliņa

logopēde, Latvijas
Logopēdu asociācijas vadītāja

Rimma Beļikova

BKUS Metodiskās vadības centra
vadītāja

Dr. Nikita Bezborodovs

bērnu psihiatrs,
BAASIK līdzautors

Lelde Krauze

ergoterapeite pediatrijas jomā

Kristīne Veispale

sociālā darba eksperte,
īpaši ģimenēm ar bērniem

Marta Krivade

BKUS Metodiskās vadības centrs

Dr. Ieva Muižniece

bērnu psihiatre

Uļjana Matvejeva

rehabilitoloģe

Arvita Jukša

Daugavpils Ķīmijas apkaimes
PII vadītāja

Gunita Metlāne

BKUS Metodiskās vadības centrs

Iluta Vilnīte

klīniskā psiholoģe,
speciālais pedagogs eksperte

Laura Beāte Buliņa

audiologopēde

Kristīne Karnīte

Siguldas pedagoģiski medicīniskās
komisijas vadītāja un speciālais pedagogs

Arta Hermane

BKUS Metodiskās vadības centrs

Uzdod jautājumu paneļdiskusijas
dalībniekiem, paud viedokli vai
raksti ieteikumus par
prezentācijās dzirdēto

Iesūtīto apspriedīsim paneļdiskusijā

Ej uz
slido.com
#2349 897

bernsaug.gov.lv

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts kanceleja

**Bērn
AUG**

01

Vecāku- bērnu
mijiedarbība
sterapija

Pierādījumos balstīta 2-7 gadus vecu bērnu vecāku apmācību programma uzvedības un emociju regulācijas grūtību novēršanai.

Efektīva arī trauksmes, AST saistītu uzvedības grūtību un tiku gadījumos.

Programma balstās uz vecāku un bērna mijiedarbības uzlabošanu.

12-20 individuālas sesijas reizi nedēļā.

1. fāze: Pozitīvas mijiedarbības veicināšana, izmantojot uzlavas, pastiprinājumu, interesi, aprakstīšanu un entuziasmu (PRIDE prasmes).

2. fāze: Komandas, robežas, disciplinēšana.

02

The New Forest
Parenting
Programme
(NFPP)

Pierādījumos balstīta programma 3–11 gadus vecu bērnu ar UDHT simptomiem vecākiem.

Izstrādāta 1993.g (Thomson, M., Weeks, A., & Laver-Bradbury, C., Southampton University, UK), daudz pētīta (piem., Sonuga-Barke & Daley, 2018; 2021)

Mērķis – uzlabot bērna pašregulāciju un ģimenes ikdienas funkcionēšanu.

8 nedēļu programma, 1 sesija nedēļā (1–1,5 h)

- Attīsta uzmanību, impulsu kontroli un darba atmiņu.
- Sniedz vecākiem praktiskas audzināšanas prasmes, veicinot emociju regulāciju
- Stiprina vecāku–bērnu attiecības.
- Randomizētos pētījumos samazinās hiperaktivitāte un neuzmanība.
- Efekts saglabājas arī ilgākā laikā pēc intervences.
- Programma pielāgota vairākās valstīs (Dānija, Japāna, Ķīna u.c.).

03

Programma
trauksmes
novēršanai
“Cool kids”

Pierādījumos balstīta kognitīvi biheiviorālās terapijas (KBT) programma bērniem un pusaudžiem ar paaugstinātu trauksmi vai trauksmes traucējumiem.

Mērķis ir mazināt trauksmi uzturošās domas un uzvedību un attīstīt efektīvas pārvarēšanas prasmes.

Programma ilgst 8–10 sesijas un ietver gan darbu ar bērnu, gan vecāku iesaisti (pirmsskolā tikai vecāku).

- Relaksācijas tehnikas un emociju regulācijas prasmes.
- Kognitīvā pārstrukturēšana – palīdz pazīt un mainīt trauksmi veicinošas domas.
- Pakāpeniska ekspozīcija bailes izraisošām situācijām.
- Sociālo prasmju attīstīšana

03

Programma
trauksmes
novēršanai
“Cool kids”

Cool Little Kids – vecāku programma 3–6 gadu bērniem.

Cool Kids – bērniem no 7 līdz 12 gadiem, ar aktīvu vecāku iesaisti.

Chilled Teens – pusaudžiem no 12 līdz 17 gadiem.

Programmu var īstenot grupā vai individuāli atkarībā no simptomu smaguma.

Papildus: modelis bērniem ar AST.

04

Early Start
Denver Model
(ESDM)

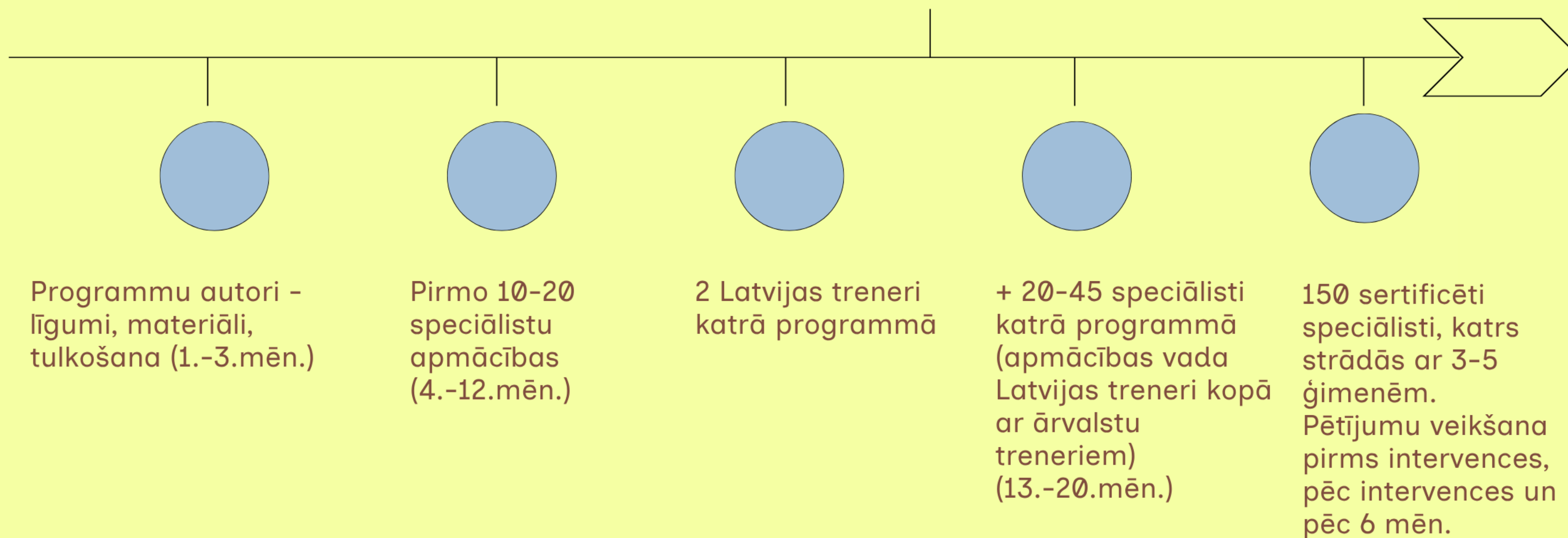
Pierādījumos balstīta agrīnās intervences programma bērniem ar autiskā spektra traucējumiem vecumā no 11 līdz 60 mēnešiem.

Apvieno ABA principus ar attīstības psiholoģiju un rotaļās, dabiskā vidē balstītu mācīšanos.

Programmā aktīvi iesaistās vecāki un citi aprūpētāji; vēlams, arī pedagogi.

- **Individuālais intensīvais formāts (4–10h nedēļā)**
- **Vecāku apmācības formāts (2 sesijas nedēļā)**
- **Pirmsskolas modulis pedagogu apmācībai.**
- **Kombinēts modelis profesionāļiem un ģimenēm.**
- Attīstības mērķi tiek plānoti 12 nedēļu ciklos, iekļaujot visas galvenās bērnu attīstības jomas: komunikāciju, rotaļāšanos, adaptīvās prasmes, kognitīvās prasmes, motoro attīstību, uzvedību.
- Ļoti detalizēts sākotnējais novērtējums un individuāls plāns.
- Regulāra datu vākšana, pielāgojot intervenci bērna progresam.

Ieviešanas plāns (3 g.)

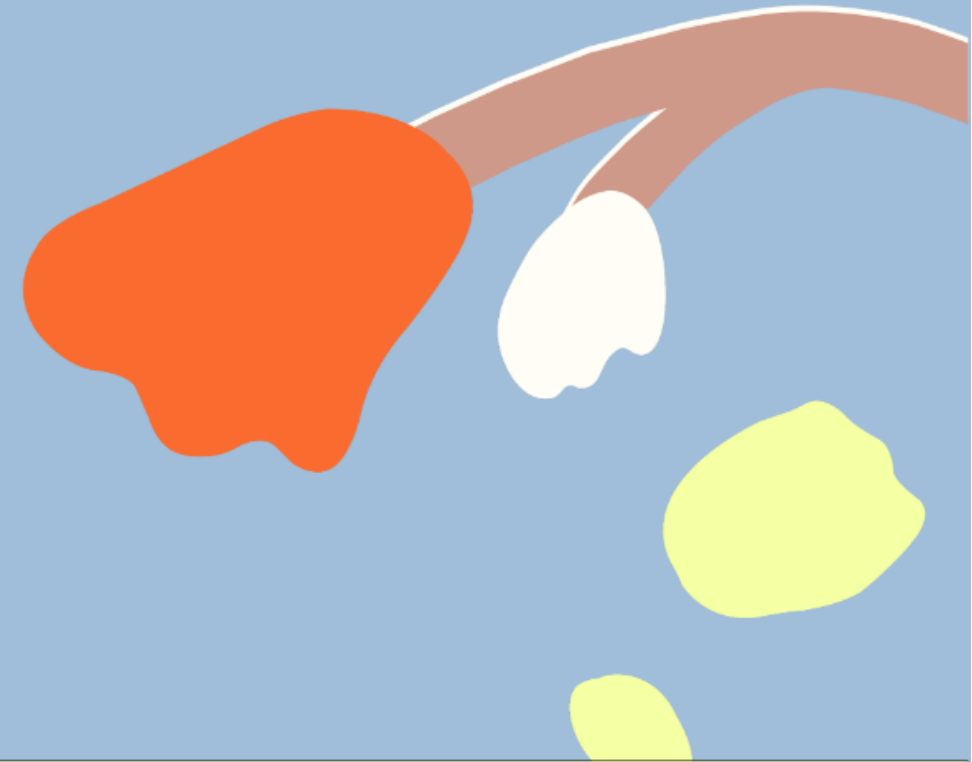

Uzdod jautājumu paneļdiskusijas
dalībniekiem, paud viedokli vai
raksti ieteikumus par
prezentācijās dzirdēto

Iesūtīto apspriedīsim paneļdiskusijā

Ej uz
[slido.com](https://slido.com/#2349897)
#2349 897

bernsaug.gov.lv

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Valsts kanceleja

**Bērs
AUG**